

Sygn. akt IV KO 15/18

POSTANOWIENIE

Dnia 14 marca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Ryński

w sprawie z zażalenia J. J.
na postanowienie Prokuratora Prokuratury Okręgowej w K.
z dnia 30 czerwca 2017 r., sygn. akt PO II Ds. [...] po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 14 marca 2018 r.,
wniosku Sądu Rejonowego w X. zamieszczonego w postanowieniu
z dnia 29 stycznia 2018 r., sygn. akt III Kp [...] w przedmiocie przekazania sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu
z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości
na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł
nie uwzględnić wniosku.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w X., wskazanym postanowieniem, na podstawie art. 37 k.p.k., wystąpił do Sądu Najwyższego z inicjatywą przekazania sprawy z zażalenia J. J. na postanowienie Prokuratora Prokuratury Okręgowej w K. z dnia 30 czerwca 2017 r., sygn. akt PO II Ds. [...] w przedmiocie odmowy wszczęcia śledztwa w sprawie zaistniałego w okresie od 28 listopada 2008 r. do 24 lutego 2017 r. w X., Ż., S., Y. przekroczenia uprawnień i niedopełnienia obowiązków przez funkcjonariuszy publicznych – Prokuratora Regionalnego w [...], Prokuratora Okręgowego w X. i podległych im prokuratorów jednostek organizacyjnych prokuratury różnych szczebli regionu [...] oraz sędziów sądów działających na terenie właściwości apelacji [...], w związku z prowadzonymi postępowaniami

wymienionymi w postanowieniu, polegającego na stronnictwym i pozorowanym sposobie prowadzenia postępowania zmierzającym do spowodowania uniknięcia odpowiedzialności karnej i cywilnej osób winnych doprowadzenia klientów [...] Bank SA z siedzibą w X. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem przy zawieraniu umów kredytowych na zakup akcji L. SA oraz nieudostępnianiu protokołu z inspekcji z dnia 20 grudnia 2007 r. przeprowadzonej w [...] Bank SA przez Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego i działania w ten sposób na szkodę interesu publicznego oraz interesu prywatnego J. J., to jest o czyn z art. 231 § 1 k.k. na zasadzie art. 17 § 1 pkt 2 k.k., tj. wobec stwierdzenia braku znamion czynu zabronionego. W uzasadnieniu postanowienia wnioskujący Sąd wskazał, że zawiadomienie skarżącego, jak i same zaskarżone postanowienie dotyczą działań prokuratorów i sędziów okręgu [...], którzy pozostają w ciągłych, nawet wieloletnich relacjach zawodowych, a to wiąże się z utrzymywaniem przez nich wzajemnych kontaktów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Podjęta przez sąd – właściwy miejscowo do rozpoznania sprawy z zażalenia J. J. - inicjatywa przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu po myśli art. 37 k.p.k., okazała się nieskuteczna, bowiem przedstawiona we wniosku argumentacja nie przemawia za odstąpieniem od zasady właściwości miejscowej sądu i skorzystaniem z instytucji właściwości z delegacji.

Powołany na wstępie przepis pozwala na przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu, w sytuacji, gdy wymaga tego „dobro wymiaru sprawiedliwości”, które może być zagrożone w przypadku występowania w danej sprawie okoliczności stwarzających uzasadnione przekonanie o braku warunków do obiektywnego jej rozpoznania, lub wywierających ujemny wpływ na swobodę orzekania.

W niniejszej sprawie próżno doszukiwać się wyżej opisanych przesłanek. Jedynym argumentem powołanym przez Sąd – wnioskodawcę jest fakt, że postępowanie dotyczy działań prokuratorów i sędziów okręgu [...], którzy pozostają w relacjach zawodowych i prywatnych.

Tego rodzaju sytuacja, co należy podkreślić, nie powoduje automatycznie utraty zdolności obiektywnego orzekania przez sędziów sądu właściwego

miejscowo. Analiza akt sprawy w najmniejszym stopniu nie dostarcza także podstaw do przyjęcia, że rozpoznanie tej sprawy przez sąd właściwy miejscowo – w sytuacji istnienia relacji zawodowych między uczestnikami postępowania karnego a sędziami orzekającymi w tej sprawie – spotkać się może z negatywnym odbiorem społecznym i w efekcie wywołać postawienie zarzutu stronniczego orzekania. Argumentacja ta to nic innego jak antycypacja ewentualnych opinii, które mogą (choć nie muszą) pojawić się w tym wypadku, co zresztą jest założeniem czysto hipotetycznym. Tymczasem, zagrożenie niezawisłości i bezstronności sędziowskiej uzasadniające zastosowanie instytucji z art. 37 k.p.k. musi być realne, a nie jedynie domniemane.

Niezależnie od powyższego, należy mieć także na względzie, szczególny status osoby, której zarzuca się popełnienie czynu zabronionego, czego ani skarżący, ani też sądy zdają się nie zauważać. Otóż, aby pociągnąć prokuratora, czy sędziego do odpowiedzialności karnej, w pierwszej kolejności powinna zostać wszczęta procedura uchylenia immunitetu w celu pociągnięcia do odpowiedzialności karnej. Kwestie te szczegółowo regulują przepisy ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze (Dz. U. 2016, poz. 177) oraz ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. 2016, poz. 2062).

Okoliczności te jasno zatem wskazują, że inicjatywę Sądu Rejonowego w X. uznać należy za co najmniej przedwczesną. Sąd Najwyższy przypomina także w tym miejscu, że przepis art. 37 k.p.k. winien być interpretowany zawężająco, albowiem nadużywanie instytucji właściwości delegacyjnej może wręcz wywołać skutek sprzeczny z *ratio legis* unormowania zawartego w tym przepisie, doprowadzając do naruszenia dobra wymiaru sprawiedliwości poprzez podważenie zaufania do bezstronności sędziów i sądów.

Z tych względów postanowiono jak na wstępie.